

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr. többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyílt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentetlen leveleket csak
ismert kezeztől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „kanizsai és novai járási községi és körjegyzők egylete“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A szív.

Olyan portéka ez, amivel az újságírók nem a vonal fölött, hanem a vonal alatt, a tárcában szoktak foglalkozni, mint a különböző emberi érzelmek hatalmas gyújtópontjával, vagy pedig az orvos-szakértők foglalkoznak vele szaklapjukban, mint a vérképzés nagyfotossági műhelyével.

Vizér-cikkekben, melyek a nagy, tekintélyes politikai és társadalmi mozgalmakat méltatják, legalább is nagyon szokatlan dolog a szívet tárgyalni.

Talán éppen ez a legnagyobb baj ebben a mi modern társadalmi életünkben, hogy a szívet detronizáltuk és a nagy kérdésekben kizárólag a hidegen számító ész emeltük helyére.

Szinte elképzelhetetlennek tartjuk, hogy valaki a szó valódi értelmében nagy politikus lehessen melegen érző szívvel. Az a felfogásunk, hogy a magasabb politikában az érzelmi mozzanatoknak nem szabad érvényesülniök, mert azok legtöbb esetben kockázatnak az ész diadalát.

Úgy gondolkozunk, hogy a társadalmi irányok, különböző törekvések megállapításánál is első sorban, sőt majdnem kizárólag a hidegen számító, a következményekkel számoló ész mérlegére kell tenni minden tervet.

A különböző politikai és társadalmi törekvések, mozzanatok szigorú kritikusi is rendszeren páncélok közé szorítják szívüket és mindent, de mindent az ész itélőszéke elé állítanak.

A magasabb körök már teljesen ebben a szellemen vannak fegyverelve.

Pedig hát abban a hatalmas emberhullámszámban, melylyel a milliók az elvesztett paradicsomot, az emberi boldogságot keresik, sokkal nagyobb hatású a szerető szív melegének egyetlen parányi sugara, mint a legkáprázatosabb ész, a legbámulatosabb talantom egész fényzőne.

Minek hazudjunk? Miért ringassuk magunkat téves hitben? Mondjuk ki nyíltan, hogy azok a bámulatos vívmányok, a mikkel az ész az emberiséget gazdagította, közelebb vittek-e bennünket csak egy lépéssel is a boldogsághoz? Nem vittek közelebb.

A „Zalamegye“ tárcája.

Beszélgetés.

— A hírek darvinizmusáról fölfelé és lefelé. —

Van. Én azt mondom, hogy van új a nap alatt. Nagysáid azt mondja, hogy nil novi sub Jove. S elég erős álláspontunk van mindakettőnknek. Lényegileg nincs új dolog, de alakra nézve „minden mindegyre változik.“ Időnek, térnek, tárgynak nincs egyetlen tühegni pontja, mely bár egy század másodpercig állana. Minden dolog változik szakadatlanul, inkább fejlődik. De gyerek dolog a Darwin okoskodása a valósághoz képest, közelebb jár ehhez Ovidius. Nemesak majomból lesz ember, de az emberről is lesz majom. Nemesak előre van fejlődés, van hátra felé is, a változás össze-vissza.

Fül és szemtanuja valék egynek. Kérem csak. Vasvármegyében egy apró kis falucskában kóborogtam a minap (csak úgy kézeletben)? A templom szomszédságában egy kis öfféle épületet bontott le két napszámos. Egyiknek igen fáj a lába, egy kissé sántikált is vele s a másikra kiáltott, hogy te szemtelen!

Én vacsora alatt ezt egy urnak csak így adtam elő: A házbontáskor egyik napszámos nagyon fájlalta a lábát.

Ez az ur egy szombathelyi újság tudósítója előtt így adta elő az eseményt:

A templom melléki épület bontásakor egy napszámos jajveszékelt lábfejében, hibetöleg egy téglá hullott rá.

A tudósító nem azért újságtudósító, hogy egy kis szenzációt ne csináljon. Különben tiszteletpéldányt sem kap. Hegyezte a plajbászt s írta a tudósítást eképen:

Szerencsétlenség. A jáki templomnak egyik mellék

A tudás, a találmányok világa új korszakokat, új idöket teremtett; az isteni titkokat kutató ész merész erővel ragadta ki hol itt, hol ott a természet rejtelmes erőit; hatalmába ejtette a parányokban rejlő óriás szellemet; szinte szárnyakon ragadta az emberiséget az örök-titkú istenség közelébe: de mindezzel nem tette csak mákszemnyivel sem boldogabbá a föld lakóit.

A haladottságnak ebből a káprázatos, fényes magasából nem sóhajtunk-e akárhányszor vissza a kevesebb tudásnak mélyen fekvő, de éppen azért sokkal csendesebb, vihartalan völgyébe, a nagyobb szívmelegség egyszerű, ragyogástalan világába?

Ebben a magasságban mindenütt az ész dominál. Szinte fázva, dideregve nézzük azokat a fontoskodó nagy alakokat, akiket az ész, a tudás hideg fénye sugároz körül. Nincs mosolyuk, nincs könyök, csak nagy tudásuk. Porszemmre zsugorodik össze körülötök minden, ami nem az ész uralkodó világából való. Úgy képzeli maguk is, úgy képzeliük mi is, hogy ezeknek a hidegen számító nagy talantomoknak mindegyike egy-egy megváltó. Ezek fogják az emberiséget tudásuk fényével bevezetni az elvesztett paradicsomba, a boldogságba.

De ha valakit ez a sok vívmány, az észnek ez a káprázatos világa meg nem szédít; ha csak nagy, általános vonásokban is vizsgálgatni kezdi, hogy az észnek uralma, kivivott fensőbbége boldogabbá tett-e a világot: azt fogja tapasztalni, azt fogja látni, hogy a haladottság magasában hullámozó emberiség szinte száználmasan vonaglik a boldogtalanságtól. Azt fogja tapasztalni a higgadtan, elfogulatlanul vizsgálódó, hogy minden emberi vívmányból első sorban azok hatottak a boldogítás némi melegével, amik valamely humanitárius cél szolgálatában közelebb jutottak az emberi szívhez.

Hiába akarnók tehát tagadni: a küzdő emberiséget boldogabbá tenni nem az ész, hanem a szív van hivatva.

Hiába van rendelkezésünkre az emberi ész temérdek találmánya; hiába hajtottuk hatalmunkba a villamos és delejes erő rejtelmét; hiába szorítottuk a pillanatok méretébe nagy idök munkáját a gépek segítségével: csak a munkát könnyítettük és tettük

épületét el kellett távolítani, s amint a napszámosok ott sürgölődtek, a fal hirtelen lezuhant s egyik embernek elförte a lábát. A mentők elég gyorsan megjelentek s a kórházba szállították.

A szükségben levő újságíró kapva kap az ujdonságon, de igen száraznak találja. Veszti a pennát s egy kissé felereszti és megborsózza.

S szó az újságcikk:

A templom körüli veszedelem. Mint jáki tudósítónk írja, az ottani híres templom szomszédságában már régen ott dísztelenkedik egy nem épen esztétikus épület, Végre a községgyűlés dicséretre méltóan elhatározta, hogy szabad tért és szabad kilátást nyit az Isten háza körül s azt a kis kalibát eltávolítja onnan. Hozzá is fogtak a munkálathoz. Épen tegnap délután valának a legsürgösebb munkában, mikor az ódon háznak falai nagy robajjal leomlottak, de oly szerencsétlen következménnyel, hogy egy pár napszámos életveszélyesen megsebesült. A jövő számban részletesebb tudósítást hozunk.

Van a dunántul olyan nagyobb lap, mely ezt kimerítőbben és méltóságosabban tárgyalja. Atveszi a hírt, de élénkebben találja fel, irván és mondván:

A sebesültek. Nagy riadalom zaklatta fel a napokban Jáki község lakosait. Sokan azt hitték, hogy földindulás van. Valóban ijesztő zúgás is lehetett az, mikor a monostornak egyik része összeomlott. A leomlott falak a bontó munkásoknak nagy részét leverték a lábáról. Sokan megsebesültek, néhányan azóta talán bele is haltak. A sebesültek most a kórházban nyögnek. Az építészeti hivataltól több figyelmet várunk.

Mindenesetre ez már figyelemre méltó esemény. A Zalamegye is utána néz a dolognak s látja, hogy ez már nem tréfa. Nem tódítja a dolgot, mert jól meg szokta rágni, amit mond, csak úgy híven lenyomatja, amit a kollega mond, hivatkozva rá.

hatalmasabbá; de a létküzdelmet nem édesítettük meg. Ellenkezőleg azt kell tapasztalunk, hogy az ész hódításával csak a verseny nőtt, csak a küzdelem lett lázasabbá, elkeseredettebbé, tehát csak el-távolodtunk a kölcsönös boldogítás nagy eszméjétől.

Nem akarjuk ezzel azt mondani, mintha az ész munkája, hatalmas hódítása kárhuzatos volna az emberiségre. Nem! Csak az a véleményünk, az a nézetünk, hogy a tudás, az ész a maga kizárólagos uralmával nem visz el bennünket a boldogság rév-partjára.

Valami megmagyarázhatatlan édes epedés szállja meg szívünket a küzdelmek lázában. Melegségért, szeretetért sóvárgunk. Didergő szívünk érezi, hogy a létküzdelem ebben a modern hidegségben, ebben a szív nélküli emberkavargásban kietlen, sivár. Érezzük, hogy a velünk érző, a sorsunkat őszinte érdeklődéssel kísérő szívek egy dobbanásában több a boldogító erő, mint az ész egész sereg vívmányában.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a létküzdelemben az ész nagy vívmányai egy kis boldogságot is áraszsanak: vissza kell állítani trónjára az emberi szívet a maga eszményi érzelmeivel.

Az előttünk zajló társadalmi mozgalmak eléggé mutatják, hogy az ész önző, hideg számítása, a merev elzárkodás jót, üdvöset sohasem eredményezhetnek. Joga van mindenkinek a jobblétért, az egyéni kényelemért, az előmenetelért küzdeni, de nem szabad senkinek teljesen önmaga részére foglalni le szívét és mereven elzárkózni a mások sorsának kérdése elől. Ez az elzárkózás — ha szorványosan mutatkozik — megboszulja magát az egyes emberen; ha egész társadalmi rétegek fölött uralkodóvá lesz, — boszút áll az egész társadalmon.

A szív melegsége, szeretete az, amely hivatva van kiegyenlíteni, egyensúlyozni a sors nagy aránytalanságait.

Az emberi szívek hódító ereje teheti olyanná az emberi haladást, hogy bennünket, az egész emberiséget az igazi magasabb rendeltetés világába vezessen; hogy haladásunkban ne csupán a tudás hideg fénye, hanem a kölcsönösen boldogító melegség is meglegyen.

Csupán azt teszi hozzá, hogy: minek is bántják azt az ős templomot.

De a Zalamegyének sok olvasója van. Van azok között sok olyan ember, aki egyik másik fővárosi újságnak hírküldője. Mohó étvágygyal kap rajta mindenik. Többek között az egyik ezt veszi pennahegyre s teszi telegrammra:

Az ős templom és a félhalottak. Messze földön párja nincs a jáki templomnak. Érdeklünkben áll az az ő ódon-szerűségében fentartani. Az egyházi főhatóság a historia, a régészeti tudomány s a multak iránti emlék és kegyelet iránt akarta leróni kötelességét, mikor elhatározta, hogy renováltatja ezt az építményt. Am hozzá is fogtak a mult héten a munkálathoz, de oly szerencsétlen és gyászos következményeket vont ez maga után, hogy az embernek fájdalmas érzését kelti fel. A napszámosok ugyanis amint dolgoztak, a templom egyik fala bedől, az állványról a munkások lezuhantak s nagy része a romok alá került. A zűrzavarban hosszas keresgélés után sikerült egyik másik embert kimenteni, kik alig jutottak lélekzethez. Több félholtat a szomszéd város kórházába kellett szállítani. Sokan még most is sirva keresik öveiket a romok alatt. Levélben részletesebben.

A fővárosi újságnak hírszomjas rovat vezetője kéjes gyönyörrel nyeli a jó falatokat. Csakhogy egyszer kedvére dolgozhatik már. Címét is ad neki: A romok alatt. Azután a távirat teljes kiegészítéssel előveszi a Pallas Nagy Lexikont, kiböngészi a jáki templom történetét, konstatalja a munkások napi bérét, elbeszéli a haldoklók nyögéseit, leírja a gázsolók keserveit s lefesti a temetés szomorú képét.

A szerkesztő helybenhagyja, csupán rendezi, részekre osztja s külön címetek ad. S megjelenik a következő újságcikk:

Falusi kisgazdák kirándulásai.

A falusi kisgazdák tervbe vett kirándulása tárgyában a földmívelésügyi m. kir. miniszter az ország összes gazdasági egyesületeihez 72321/IV. 1. 1897. sz. a. a következő leiratot intézte:

„A gazdasági ismeretek terjesztésének leghatékonyabb eszköze a közvetlen szemlélet lévén, a falusi kis gazdának alkalmat kívánok adni arra, hogy a tárcám kezelésében levő mezőhegyesi, kishéri, bábolnai és fogarasi ménesbirtokokat, kisebb csoportokban megtekinthessék. Ezen tervezett kirándulások föltételeire nézve a következőkről értesítem az egyesületet:

1. A kirándulásokban ez alapon csakis falusi kis gazdák vehetnek részt kisebb csoportokban, egy szakember (földbírtokos, állatorvos) vezetésével.

A kirándulások leginkább a nyár folyamán, de esetleg télen is történhetnek a kirándulók vidékéhez legközelebb eső birtokra.

Mezőhegyesre télen egyszerre csak 30 egyén, nyáron 100 egyén, Kishérré 80 egyén, nyáron 150 egyén, Bábolnára július hó 1-től február hó 28-ig legfeljebb 20 egyén, ez időtől június hó 30-ig mintegy 100 egyén tehet kirándulást, Fogarasra pedig úgy télen, mint nyáron csak kisebb csoport rándulhat, mert az utóbb nevezett birtokos a látogatóknak éjjeli szállás nem adható s így ezen birtokot leginkább csak a környékbeliek látogathatják meg.

2. A vasúti oda és vissza utazás költségeit a gazdasági egyesület előlegezné a kirándulóknak, s azokat az egyesületnek visszatéríteném.

A vasúti költségek mérséklése érdekében egyidejűleg megkerestem a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urat, hogy a szóban levő kirándulások résztvevőinek kedvezményt engedélyezzen.

A kereskedelemügyi miniszter ur határozatáról pótlólag értesítem az egyesületet.

3. A vasútvonal kiinduló pontjához szükséges fuvar költségeit a kirándulók viselik, az illető ménesbirtok vasutállomásától a birtokra pedig a birtok fuvarjain szállítatnak be a látogatók.

4. Élelmezést és éjjeli szállást a birtokon díjtalanul kapnak a kirándulók.

5. A birtok igazgatósága a kiránduló csoportokhoz egyik tisztviselőjét rendeli ki, — aki a csoportot foglalkoztatja és kalauzolja.

6. Az egyes csoportok szervezését a gazdasági egyesület teljesíti, s ha szervezés megtörtént a csoport tagzámáról s a kirándulás idejéről az illető ménesbirtok igazgatóságát értesíti, s ha ez a kirándulás ideje ellen észrevételt nem emel, az illető igazgatóság által megjelölt időben a csoportot az egyesület utnak indítja.

Az egyesület egyúttal gondoskodik, a vasúti utazási kedvezmény kieszközöléséről (a yótól fogva közlendő módon) az uti költségeket előlegezi s a kirándulásról nekem is részletes jelentést tesz.

7. Az egyes ménesbirtok gazdasági viszonyait ismertető adatok és a birtokra vonatkozó egyéb felvilágosítások az illető birtok igazgatóságától szerezhetők meg.

Ismerve a gazdasági egyesületeknek a gazdasági szakoktatói ügy iránti érdeklődését, sgy remélem, hogy a t. egyesület a falusi kis gazdák tervezett kirándulásait nagy érdeklődéssel szervezni és támogatni s mindazon teendőket elvélni szives lesz, melyek a tervezett szerint az egyesületre hárulnak és sikeresen csakis az egyesület által vihetők keresztül.“

Polgármesteri jelentés az 1897. évről.

A képviselőtestület május 21-én tartott rendes közgyűlésén felolvasott polgármesteri jelentés alapján a közigazgatás egyes ágaiban az 1897-ik évben városunkban előfordult eseményeket a következőkben ismertetjük:

Közigazgatási ügyek. A tisztviselők közül Seregélyes

Megdőböntő katasztrófa.

Iszonyu szerencsétlenségről tudósít *Jáki* levelezőnk. Az országnak legrégebb s legemlékezetesebb temploma, a jáki templom, összeomlott s több száz embert maga alá temetett. A templomot renoválni akarták, de gondatlanságból a falbontáskor alól kezdtek a munkálatot s a mit sem sejtő munkásokra, mint égszakadás, zuhant le az egész épület, s gyászos temetője lett annyi embernek.

A jáki templom története.

Ez a bencésrendű apátság még a 13. századból való. Gróf Jáki Márton az alapítója. Omodi nevű győri püspök szentelte fel. Kiállotta a tatárdulást. Később a törökvilágban a lángok martaléka lett a monostor, de újra felépítették, s Román stíljével, kettős tornyával s homlokán számos szenképpel díszeltet a mai napokig. A külföldi utazók el nem mulasztották a megtekintését. Mindezeknek most vége van.

A katasztrófa.

Csöndben folyt a munkálat a renoválás körül. Egyszer csak fűléskető, menyörgésszerű robajra fut össze a falu népe. A templom környékén a porfelleg beborította az eget s a sűrű sötét porfellegben haldokló nyöszörgése hallatszott. Ez tartott egy negyedóráig. Mikor a látóhatár megtisztult, látták az emberek, hogy a templom helyén egy rettenetes rom van, s azután fogtak hozzá, hogy a romok alól kiássák az embereket. Kit a halottas kamrába, kit a kórházba szállítottak s a község szekerei állig győzték a szomorú terhet hordani. Minthogy a romokban még szakadatlanul keresik az embereket: a halottak és sebesültek száma még tisztán meg nem állapítható.

Károly városi aljegyző elhalálozván, helyébe Fülöp József bánok-szent-györgyi jegyző választották.

Az év folyamán beérkezett 5 128 közigazgatási, 1.547 katonai, 312 ipartügyi, 822 gyámügyi, 4.279 adóügyi, 1.018 illetékügyi, összesen 13.106 ügydarab, melyek közül 13.084 db nyert elintéztést. Beérkezett ezen kívül 520 db. kisebb polgári per, melyek mind elintéztést nyertek. Képviselőtestületi ülés volt 2 rendes és tizenöt rendkívüli, melyeknek fontosabb határozatait tüzetesen felsorolja a jelentés. Az 1897-ik évben egy szabályrendeletet alkotott a képviselőtestület, a házaló kereskedésnek eltiltása tárgyában. Letelepített 3 család, 11 pedig ideiglenes lakhatási engedélyt nyert. Az 1897. évre megállapított névjegyzék szerint országgyűlési képviselőválasztásra jogosult szavazó felvételét 731; közülük 6 régi jogcimen, 182 földbirtok, 111 házbirtok, 306 jövedelem és 126 értelmiség címén.

Az újonc sorshuzás január 11-én, a fősorozás március 19-én volt. Az átvonult katonaság száma 1.270, a szállások száma 3897, a kinevezési lovak száma 823, az átvonuló katonatisztek száma 109, szállásnapok száma 198, katonaság és csendőrség részére előállított fogatok száma 83, jelentkező katonaság száma 679, nyilvántartásban levő népfelkelők száma 1.122. Sorozás alá került 57 az I, 42 a II, 38 a III-ik korszalból. Besoroztatott 35 az újoncjutalék, 5 a honvédség számára.

Rendőrközigazgatási ügyek. A rendőrkapitánysághoz beérkezett 2.570 közigazgatási, 556 kihágási ügy. Feljelentés történt lopás miatt 31, sikkasztás miatt 12, csalás miatt 3, testi sértés miatt 8 esetben. Tűz volt 6 esetben; 4 esetben a tűz oka a legnagyobb valószínűség szerint gyújtogatás, 1 esetben vigyázatlanság volt, míg egy esetben az ok kideríthető nem volt. Sertősvész miatt október 5-én a város zár alá helyeztetett s csak december 24-én oldotta fel a zár alól. Cselédkönyv 135 adatot ki. 75 városi szegény között 2.863 frt 10 kr. osztott ki. — Az áruba boesátott ételek és italok különböző időben megvizsgáltattak. Piaci vizsgálat hetenkint kétszer tartották.

Kihágási ügyek. A kihágási feljelentések folytán az év folyamán 495 egyén lett büntetve; a büntetést 239 szenvedte el összesen 421 napi elzárással. Pénzbüntetésekből 351 frt 80 kr. folyt be, melyből 76 frt 50 kr. az adóhivatalba, 275 frt 30 kr. a városi pénztárba fizetett be. Illetőségi helyére kötött levéllel 43 egyén lett elküldve.

Közegészségügy. Az 1897. év a közegészségre nézve nem volt kedvező. Alig múlt el egy járvány, követte a másik; főleg a kanyaró, számarkehe nagy mérvet öltött. Hogy e járványok aránylag kevés kis beteget ragadtak el, annak tudható be, hogy az év azon szakában voltak ezek a fertőző betegségek, amikor a rossz lakásokat is lehetett kellőképp szellőztetni. Roncsoló toroklob esete is volt, amely ellen a serum sikerrel használtatt. Az influenza állandó fertőző kórnak tekinthető, mely főképp a korosabbak egészségét veszélyezteti komolyan. Ilyképp városunk területén a népszaporodás nagyon csekély; született 312, meghalt 234. A közegészségügyi személyzet dr. Thassy Gábor tisztí orvosi vizsgálatot tett szepetki körörral szaporodott. — A védhímőoltás majd az egész éven át folytatott és pedig a karról-karra való oltás mellőzésével kizárólag dr. Pécsy Dani-féle oltónyirk használata mellett, kifogástalan jó és biztos eredményel. Bejuttatott 234 gyermek, újra oltatott 257, összesen 491.

A városi adóhivatal és pénztár. Beérkezett 4.279 ügydarab, melyek mind elintéztést nyertek. *Egyenes adóban* a 23.971 frt 48¹/₂ kr. hátralékkal együtt befizetendő lett volna 79.757 frt 79 kr., befizetett 57.995 frt 33¹/₂ kr., maradt hátralék 21.762 frt 45¹/₂ kr.; *hadmentességi díjban* tartozás 2.341 frt 81 kr., lerovás 503 frt, hátralék 1.838 frt 81 kr.; *fégyverőadóban* tartozás 174 frt, lerovás 82 frt, hátralék 92 frt; *kereskedelmi- és iparkamarai illetékben* tartozás 985 frt 27 kr., lerovás 403 frt 08 kr., hátralék 582 frt 19 kr.; *összesítve kezelt megyei betegápolási, katonai beszállásolási és vasúti pótdobban* tartozás 4.615 frt 45 kr., lerovás 4.820 frt 65 kr., túlfizetés 205 frt 20 kr., *vármegyei utadobban* tartozás 10.040 frt 03¹/₂ kr., lerovás

A gyász.

A kórházat és halottas kamrát ezer meg ezer ember ostromolja. Ki az urát, ki a feleségét, ki a fiát, ki az apját, ki a barátját keresi s mindeniknek szívzszakgató a fájdalma. De megnyugosznak Istenben vetett erős hittle s hozzálátnak a végtisztséghez, a halottak eltakarításához. *Egész Jáki* egy nagy temető s a híres templom nincs többé!

Igy szól az utolsó hír. Persze a belügyminiszteriumból megindul a számonkérés, hol az építészeti hivatal? miféle dolog ez? Jákon és környékén megindulnak az ügyészek, szolgabírók, kérdezik a szerkesztőtől, miféle beszéd ez? Egy szó sem igaz ebből.

A szerkesztő szalad a hirrovatvezetőhöz, a hirrovatvezető szalad a vidéki levelezőhöz, a levelező szalad a Zalamegyéhez, a Zalamegye szalad a Dunántúlra, Dunántúl szalad a szombathelyi újsághoz, Szombathely szalad a tudósítóhoz, a tudósító szalad hozzám, én szaladok a fájós lábú napszámoshoz s kérdem, mi történt? Azt mondja, hogy ez a hóhér akasztófavirág rálépett a tyúkszememre. Hát maga mit csinált? Én meg nyakon vertem, hogy a feje — koppant.

Azt hiszi kedves nagyszonyom, hogy csak a szerves világban van fejlődő átalakulás? Van a szerves világban is. A szerves világban belülről indul a fejlődés, mint a kis makkból lesz a nagy tölgyfa; a szerves világban idegen elemeknek külső lidég lelketlen hozzáragadásával nőnek a testek, mint a hogy a borkő ráakodik a fogra, a liszt megfogja a molnárt, a folyó iszapja megnöveli a deltát, — a disznó orrába néha aranyperccet szúrnak, a kalapra bokrétát, a sapkára bojtot, a posztó nadrágra arany vitézkötést s a számár hátára selyemnyergert raknak. Sőt van még egy világ a világon, melyről megvalloim nem tudom megmondani, hogy szerves-e, vagy szervesetlen.

5.429 frt 13 kr., hátralék 4.610 frt 90¹/₂ kr.; *községi pótlékban* hátralék 1896-ról 11.908 frt 71¹/₄ kr., 1897. évi előírás 43.237 frt 63¹/₆ kr., összesen 55.146 frt 34¹/₁₂ kr., lerovás 42.329 frt 06 kr., hátralék 12.817 frt 28¹/₁₂ kr., vagyis összes tartozás a megelőző évi hátralékokkal együtt 153.060 frt 69¹/₁₂ kr., lerovás 111.562 frt 25¹/₂ kr., hátralék 41.703 frt 64¹/₁₂ kr., túlfizetés 205 frt 20 kr.

A vagyon kimutatás szerint a házi- és közbirtokosági pénztár, valamint az összes alapok vagyona kitesz 1.233.249 frt 57¹/₁₂ krt, melyre teher van 707.220 frt 98¹/₁₂ kr. és így a tiszta vagyon 526.028 frt 59¹/₁₂ kr.

A városi árapénztár állását illetőleg 1897. végén maradt 398 ft 68¹/₂ kr. készpénzben, 45. 941 ft 44 kr. kötvényekben, 108.525 ft 63 kr. takarékpénztári betétek és értékpapirokban, vagyis összesen 154.865 ft 80¹/₂ kr. Magán feleknél kamatozás végett elhelyezve van 21.393 ft 58 kr. A tartalékalap 2.061 ft 02¹/₂ krt tesz ki.

Letétpénztár. A városi közigazgatási letétpénztárnál 1897. végen kezelés alatt maradt 788 ft 68¹/₂ kr. készpénz, 12.162 ft 11 kr. takarékpénztári betét, 117.108 ft 63 kr. értékpapirokban, míg az árapénztárnál 96 ft 85¹/₂ kr. készpénz, 3.264 ft 71 kr. takarékpénztári betétekben, 270 ft értékpapirokban.

Erdőügy. Az 1897. évi 7 hold turnuson a nagyobb fákat nyilvános árverésen eladták 1.296 ft 60 kron s maradt 34¹/₂ öl fa, 14 db. szálfá, 59 db. hidpadló. Az 1895. évi turnust beültették, az 1896. évi pedig irtás alá kiadott. Az erdő a bazitai határszelen körül árkoltatott; a felső erdőn 16 hold az államnak amerikai szőlőtelep készítésére kiadott s az itt volt akácok árverés útján 86 ft 89 kron eladottak; 30 hold terület pedig irtás alá kiadott, mely területet szintén akácfával ültették be.

Utak. Az 1897. évre felvett 2.879 kézi és 417 igásnapszamból természetben leszállított 176 kézi, 216 igásnapot, amelyek a mezői utakra illetve a mellék utcák kavicsozására használtattak fel. A váltáságösszegből az avas és berek aljai utat mintegy két kilométer hosszúságban felárkolták, téglá- és kavics feccanyaggal megcsinálták; továbbá 4 cement hidat és 4 fahidat készítettek újból, míg a többi kijavították s a város területén levő összes árkokat kitisztogatták.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

A földmívelésügyi miniszteriumhoz az állandó gazdasági tudósítótól beérkezett jelentések alapján a „Földmívelési Értesítő“-ben a vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról f. évi május hó 20-áról *Dunántúlra* vonatkozólag közzétett adatok nyomán közöljük a következőket:

A buza részben most kezd kalászolni, a korai erősebb vetések sok helyen már kitolták kalászukat. A vetések az utóbbi napok alatt sokat gyarapodtak s a sarjuhajtások is megerősödtek. A bujább vetések részben megdőltek, főleg ott, a hol sok volt a csapadék és erősebb szél uralkodott. A rozsda bár csak szóróványosan, de sok helyen jelentkezik, azonban csupán a buza alsó levelzetén észlelhető.

A rozs legtöbb helyen most virágzik, részben már elvirágzott. Az időjárás a virágzására nem mindenütt kedvező; egyes részekben a sok eső és szél károsították; Fehér, Győr és Tolna vármegyék egyes vidékein a kőd, Somogyban a fagy, Baranyában pedig a jég okozott kisebb nagyobb károkat. A rozs egész vidéken kevés kivétellel mindenütt ritka, de a szára magas, erőteljes nagy kalászt hozott. Moson és Zala vármegyék egyes járásában a szél a jobb rozsokból sokat megdöntött. A terméskilátások az utolsó 10 nap alatt keveset változtak.

Az árpa szépen bokrosodott, erőteljes és részben szárbá indult. Az árapvetések jó része buja és azok sarlózását mindenütt megkezdtek. Leggyengében áll az árpa Baranya, Somogy és Vas vármegyék egyes részeiben, hol a hűvös éjszakák következtében több-kevesebb visszamaradt és részben sárga színű. A rozsda több vármegyében, nevezetesen Baranya, Győr, Moson, Somogy és Zala különböző részeiben az árpa levelzetén is kezd mutatkozni, több

Talán mind a kettő. Ez a szellemi világ. Mert szellemi világnak kell neveznünk a történet előadását, a nyelvművészetet, a mesét, a phantázia költeményét, a hirt stb.

Ezek is nőnek, apadnak, — soványodnak, hiznak, — átalakulnak az élet folyamában, mint a hernyóból lesz a pillangó s ekkor szervesül alakulnak; de alakulnak úgy is, mint az egyiptomi piramis, egy porszemre annyit hordanak még, hogy az égig ér, — vagy mint a ház, mely porondból, vízből, kőből, fából és vasszegekből van olyan nagy alkotmánnyá összerakva — ez már szervesen fejlődés.

A szellemi világ hol szervesen, hol szervetlenül megy át mérhetetlen metamorphosison. Ha példának okáért Madam Fama sovány szunyog alakjában ma a világra pottyant, holnap mint szarka csereg a háztetőn, majd fecskeszárnyakat öltve bejárja a délvidéket kövér kacsá, könnyű vadlud, s nehéz tuzok képében, a Saharán otromba Sturez lesz belőle, ismét elapad s mint éhes kánya és gyilkos körmű sas csap le áldozatára. A tropikus égövön a nap leperzseli a szárnyát, de származnak helyébe éles hegyes fogak s hiéna módra a holt ember testébe is beleharap. Mint farkas és oroslán, bőgi tele a rengeteget s Indiában már elefánt lesz a szunyogból. Végre kifáradva beleheveredik egy nagy pocsolyába s itt már nem lehet tudni, hogy disznó, hal, vagy viziló? szárnyas, pikkelyes, vagy emlős-e? se füle, se farka. —

Az állatmutogatónak jó préda ez a szörnyeteg. Persze nehezen jutnak hozzá. Próbálják hálóval, horoggal, csapdával megfogni, — csak sikerül s hordozni kezdik a világ körül Jónást, a monstruózus állatot; de, égbekiáltó bosszuság! mikor szülőföldjére jutnak, a mutogatók szemeláttára s a közönség nagy hatóhatására átváltozik új alakra, s lesz belőle egy szemétdombon tengődő mindenkitől jól ismert, közönséges — számár.

B. G.

helyen pedig a gaz is erősen fölverte. Az őszi árpa kalaszát kihozta, helyenként ez is rozsdás.

A zab erőteljesen fejlődik és ide zöld színű, bár sok helyen ezt is megsanyargatták a hűvös éjszakák. Egyes vidékeken a gaz, főleg a vadrepece, erősen ellepte a zabvetést, több helyen pedig, nevezetesen Fejér, Komárom, Tolna vármegyék egyes részeiben, drótféreg pusztítja.

A repce elvirágozott, a hüvellyépződés sok helyen hiányos, egyenetlen; több helyen a kukac rája. A várható termés minőségileg sem ígérkezik jónak.

A kukorica jól kelt, részben most kezdik kapálni. A korábban vetettek erőteljesen fejlődnek és bekapáltattak.

A bab és borsó jól kelt és szépen fejlődésnek indult. A kedvező időben mindenemü kerti vetemény jól fejlődik. A palánták ültetése folyamatban van.

A lent néhol még vetik.

A kender szép sűrű és erős nő.

A dohánytermelésnél a rászákat nagyobb részben kiültették, részben most foglalkoznak a gazdák azoknak a kiültetésével. Az időjárás a kiültetett palántára kedvező.

A cukorrépa nagyobbára megkapálták és egyeztettek. A növény szépen fejlődik, kivéve azon részeket, hol az ormányos bogár kisebb-nagyobb mérvben károsította. Több helyen a hangya, pajor és drótféreg is bántja.

A takarmányrépa megkapálták. A kisgazdáknál több helyen leginkább az ormányos bogár, de a pajor és drótféreg is kezd puszítani. Zala vármegye részében a repaföldek gazosak.

A burgonya mindenütt szépen kikelt, a későbbiek most kapálják, a korait pedig kezdik töltögetni. Zala vármegyében néhol a peronospora kezd a burgonyán mutatkozni.

A lucernát nagyobb részben lekaszálták, az első hozam kielégítő eredményt adott. A zabos búkköny és csalamádé buján nő. Általában leggyengébben áll mindenütt a vöröshere, mely jórészt ritka és sokat kiszántottak belőle.

A rétek az utóbbi időben szépen fejlődnek, bár több helyen még most is ritka, gyenge és alacsony az anyafü, a téli nedvesség hiányát éri.

A legelő nagyobbára mindenütt kielégítően áll; főbőven van az összes legelőkön.

A szőlő kedvezően fejlődik és általában kielégítő termést ígér. Baranyában a szénkénegezéssel fentartott régi szőlőkön nagy termés mutatkozik; az új ültetések rosszul erdnek. A peronospora majdnem mindenütt mutatkozott, de a gazdák permetezéssel idejében és sikerrel védekeznek ellene. A fiatal ültetéseket több helyen a kenderbogár kezdi pusztítani.

A gyümölcsre nézve a terméskilátások csökkentek az utóbbi időben; a gyümölcs erősen fergesedik és sok lehull, főleg a szilvából. Leginkább alma és helyenként körte mutatkozik.

Ami az elemi csapásokat illeti, a rozda szórványosan az összes vármegyék területén fellépett, eddig azonban csupán a levelzet alsó részén mutatkozik kisebb mértékben, leginkább a buza és árpavetésekben észlelik a rozsdát. A rozsdot virágzása előtt több helyen, így nevezetesen Fejér, Győr, Somogy és Tolna vármegyék egyes vidékein a köd érte, Baranyában jég, Somogyban pedig itt-ott a dér okozott némi kárt. Moson vármegyében, ugy Zalaiban is a rohamos zápor a kövőbb vetéseket levette. Az ormányos bogár a repákban tesz némi kárt. Somogy egyes pontjain és Zalaiban a hesszeni légy is mutatkozik kártételével. Zalaiban még a burgonyán néhol a peronospora, Csáktornya körül pedig a gyümölcsösökben a vertyű pusztit és sok fát kiölt.

Színház.

A színészekre az elmúlt hét sem volt sokkal kedvezőbb az előzőnél, de legalább mégis volt egy egészen, és néhány jóformán telt ház. Pedig a társulatról most már a két heti műsor után tartózkodás nélkül elmondhatjuk, hogy a helyi igényeknek mindenben megfelelni képes.

Ami a társulat egyes tagjait illeti, *Dobó Sándor* director (jellem komikus és operette buffó) tehetségeit már ismerjük a multból.

Balácsi Sándor (apa és jellem.) Kiforrott színész, sok oldalú tehetség, erős karakterizáló erővel. Sikerrel alakítja a legkülönbözőbb jellemeket, bár hangjának sajtósága egyéni karaktere ebben némileg akadályozni látszik. Játéka eleven és élhető.

Szilágyi Dezső (burleszk komikus) a második perpekt erő, de — bárha sok jeles tehetsége van a saját szerepkörében, abszolút értékben még sem vetekedhetik Balácsival. Nem olyan sokoldalú, és nem is oly erős alakító művész. Legfőbb erénye: tartózkodás a túlzásoktól; legnagyobb gyengéje az egyformaság. Valamennyi alakításában egy és ugyanaz az alaphang: egy bizonyos blaszirt kesernység uralodik, ami által aztán sok szerepe veszt elvességéből.

Figyelemre méltó tehetséget láttunk *Klenovics Györgyben* (hős és társalgási szerelmes) és *Kardos Edeben* (bonvivánt) is, bár az előbbi kissé nekézkés, az utóbbi pedig kissé felület. Egyiket sem tekintjük még bevégzett művészeknek, túl a Sturm und Drang Periodén, de azért egyik sincs tehetség nélkül, mindeniktől láttunk már igen sikerült alakítást.

Pesti Kálmán (komikus, operette buffó) és *Madás István* (naturbursch) azonban jelenleg még legfőbb csak tehetséges kezdőknek tekinthetők, akik közül főleg Pesti Kálmánból idővel ügyes színész válhatik.

Árkossy Vilmosról (bariton énekes) annyit már mondtunk, hogy szép erőteljes bariton hangja van, de játéka mögötté marad énektehetségének, főleg komoly szerepekben; ellenben egy két vídám, naiv szerepben igen szép sikert aratott alakításával is.

Nagy Gyula (tenor) szerényebb tehetség, kellemes, de gyenge tenor hanggal.

A nők közül *Makó Aida* (drámai és társalgási hősnő) termet, hanganyag, energia, megjelenés tekintetében ki-

fogástalan heroina, csak az kár benne, hogy komolysága már nem is komolyság, hanem életunalom, s szerepeinek derűs részletei sokszor a tettetett vidámság jellegével kísértének. Pedig hát igen sok tragikus szerepnek vannak vídám, sőt nem ritkán túlságos vídám részletei és a művészet kövételvénye épen az, hogy a jellemnek leghirtelenebb és legszélsőbb kedély változásai is természetes kifejezést nyerjenek a művész játékában. Egyébként még eddig olyan nagyobb szabású szerepben nem is láttuk, hogy tehetségeiről minden tekintetben nyilatkozhatnánk.

Vajda Juliskában (szende) is sok figyelemre méltó van. Nem utolsó erénye, hogy törekszik mindig tehetségéhez mérten a legjobbat nyújtani. Úgyes vezetés mellett — amire még bizony rá szorul — sokra viheti.

Pozsonyi Juliskát (anya) már régebről ismerjük; használhatóságát legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy ő a társulat legrégebbi tagja.

Oláhné Henriette született komika, igen jó erő a maga nemében.

Felhő Rózi, Róla kellett volna először szólanom, mert hát „nunc venimus ad fortissimum...“ Isten kegyelméből való színész talentum; alig egy márényi, de csupa élet, elvesség és báj.

Amily kellemesen érinti hangja a fület, ép olyan művelzetet nyújt játéka. Nem csoda, ha a közönség osztatlan rokonszenvvel tüntette ki.

A. Zoltán Olga (coloratour) már nem vetekedhetik vele. Coloratourjában bizony egy kicsit kevés a kolor. Egyébként a tehetséget föle sem tagadjuk meg.

A heti műsor a következő volt: *Május 27. Az állam titkár*, a vígszínháznak sokáig kassa darabja, Bisson-féle vígjáték, nálunk még újdonság. *Szilágyi Dezső* a címszerepben, főleg a II. felvonásban, minden várakozáson felül sikerült alakítást mutatott be. Nem kevésbé sikerült volt *Balácsi Sándor* (Bouquet) remekül kigondolt hivatalnok típusa is. *A. Zoltán Olga* is sikerrel alakította a Susanne-t.

Május 28. A kék asszony operette újdonság a Népszínházból.

Felhő Rózi (Teréz) és *Árkossy* (Pierre) kedélyesek voltak. A szentelt milly gyertyának nálunk is megvolt a kellő hatása.

Tetszett még *Pesti* (Cantelen) és *Oláhné* (Pigeonné), színtűgy *Szilágyi* (De la Hoquette) és neje *A. Zoltán Olga* is.

Május 29. Az ördög mátkája. Géczy Istvánnak az első koszorúzott népszínműve után humorosan megírt második népszínműve, a népszínház műsorából. Magára a darabra vonatkozólag elmondhatjuk, hogy miként Katona csak egy Bánk-bánt, Herczegh csak egy Dolovai nábob leányát, úgy Géczy is csak egy Gyimesi vadvirágot írt.

A szereplők közt legjobbak voltak *Felhő Rózi* (Baricza) és *Árkossy* (Miklós). *A. Zoltán Olgának* Juditot több verve-vel, *Szilágyinak* Firtos Estánt nagyobb furfanggal kellett volna megjátszaniok. *Klenovics* Andort, *Makó Aida* Annát e két képtelen szerephez méltó lagymatagsággal alakították. A nagy felvonás közök egyébként az amúgy is nehézkes darabot még nehézkesebbé tettek.

Május 30. Trilby, a szenzátiós Murier — Potter színmű, amelynek eredeti célja a hypnotizmus terjedésének meggátolása lett volna, ha egy élelmes színházi szerző arra nem használta volna fel, hogy a színházi közönségnek amugy is már ezerfele képen feligazított idegeire újabb izgalmas találatot találjon fel. Trilbynek a vígszínházban történt előadásai együtt járt Fenyvesinek párját ritkító Svengáli creatiója, úgy annyira, hogy míg Trilby szerepében láttuk már Dellyt, Varsányit, sőt Küryt is, addig Svengáli alakítására Fenyvesi után még nem vállalkozott senki a vígszínházban. Érthető érdeklődéssel néztünk mi is a május 30-iki előadás elé, amelyben Trilby szerepe Vajda Juliskának, Svengáli szerepe pedig Dobónak volt kiosztva. Dobón csak kételkedtünk némileg, de Vajda Juliskát határozottan feltettük. A színház színültig megtelt elegáns közönséggel.

És az előadás mindkét szereplőnek, de főleg Vajda Juliskának teljes sikerével végződött. Trilby alakításához nines egy szó hozzáadni valónk, sőt nem egy helyen alakítása, felfogása sikerültebb volt, mint ahogy azt Trilby szerepének nem kis nevű alakítótól láttuk. Legfőbb testalkata és arca ellen tehető a kifogás, hogy nem felelt meg tökéletesen a légyes természetű, halvány arcú, ideges, igénytelen Trilbynek, amilyennek mi Trilbyt elképzeljük, de hát ilyen fizikummal az eddig látott Trilbyk közül is csak legfőbb Delly Emma dicsékedhetett.

Dobó Svengálija azonban nem állja ki az összehasonlítást Fenyvesi alakításával. Itt-ott ügyesen utánozta, sőt néhol sikerült újabb motívumokat is látnunk alakításában, de épen a legfontosabb jelenetekben nem bírta utolérni. Az első felvonásban viselkedése nem volt ellégé karakteristikus, meghalási jelenete pedig kissé hatással bírt.

Egyébként az előadás — leszámítva *Madás* Billie jét, általában is sikerült.

Május 31. Nebántsvirág. Mint újságot említhetjük, hogy *Felhő Rózi* a címszerepben rosszul volt festsze, és kedvetlenül játszott. Celestint Szilágyi helyett *Dobó* játszotta. Az összejáték itt-ott kelletlen pauzában szenvedett.

Junius 1. Nobe. Sikerült alakítások voltak Szilágyi (Dum) és Makó Aida (Niobe), aki ügyesen játszotta a modern viszonyok közé nem illő mythologiai alakot.

Junius 2. Fatimicza. Meglepo ügyes volt Árkossy (Koncsukoff), ellenben *Felhő Rózi* gyengén tudta szerepét.

Dr. -ry-

Helyi, megyei és veyges hírek.

Hazafias ünnepség. A perlaki állami elemi fiú- és leányiskola gondnoksága és tantestülete junius 8-ának: a koronázás és hazánk ezer éves fennállásának emlékére junius hó 12 én ünnepélyt rendez, amelyen a megnyitót beszédet dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő tartja. A hazafias ünnepségen megjelenik dr. Jankovich László gróf főispán is, kinek fogadására nagy előkészület tesznek.

Hadászati tanulmányut. Lapunk előző számában említettük, hogy f. hó 14-én több magas rangú tiszt jó városunkba, hogy a vidéket hadászati tanulmány tárgyává tegyék. E tanulmányutban — mint értesülünk — részt vesznek: Beck Frigyes báró tábornagy, Kolozsvári Dezső vezérkari ezredes és 4 vezérkari százados; Klobus Hugo, Pokorny Ármán, Morawetz Klienfeld Otto, Buss Ármán altábornagyok, Venno-Elbringen Mór, Váraljai Lábán Rezső, Auersperg Károly gróf, Boxichevich Lajos, Gstötner Károly, Scheiner Emánuel, Páva Emil, Blondein Gusztáv, Trappel János, Perczel József, Görgey Vince, Závodszy Ottmár, Albach Gyula lovag, Naswetter Emil tábornok. Merkel Lajos, Papp Béla, Rummer Adolf, Bochenheim Ferenc lovag ezredesek, Sarkotic István alezredes, Kisjolsvay Szabó Zoltán, Wisokometysky Tódor őrnagyok, egy lovas, 6 gyalog százados, 3 főhadnagy.

A letenei országgyűlési választó kerület május hó 30-án a kerület székhelyén választó gyűlést tartott, amelyen dr. Csempe Kálmán, mint a bizottság elnöke, a következő indítványt tette: „fejezze ki a kerület szégyenérzetét afelett, hogy Lepsényi Miklóst kell képviselőül birnia s kérvényt intézzen az országgyűléshez az iránt, hogy Lepsényi Miklós a társadalmi tisztesség és a nemzet becsületének érdekében, mint aki azon magasztos állásra magát érdemeltette, az ország törvényhozásából kizárassék s a közmegevértésnek kiszolgáltatassék.“ A gyűlés az indítványt magáévá tette s a képviselőházhoz intézendő kérvény szerkesztésével a választók gyűlést egybehívott bizottságra ruházta, amely bizottság fog egyuttal gondoskodni afelett, hogy a kérvény aláírás végett a választók között megfelelő módon köröztessek.

Vasuti közgyűlés. Keszthely-balaton szent-györgyi h. é. vasut részvénytársaság tizedik rendes közgyűlését Nagy István elnökle alatt május hó 23-án tartotta Keszthelyen a városháza tanács termében. Elnök a közgyűlés határozatképességét megállapítván, felolvastatt az igazgatóságnak az 1897-ik üzletévre vonatkozó jelentése, melyet a közgyűlés tudomásul vett. Ezután előterjesztett a felügyelő bizottságnak az 1897. évi számadásokra és zárómérlegre vonatkozó jelentése. A közgyűlés a jentést elfogadta s az igazgatóság javaslatához képest, amelyhez a felügyelő bizottság is hozzájárult, a 8.283 forint tevő tiszta hasznából 5¹/₂%-ot fizetnek az elsőbbségi kötvényekre osztalék fejében, ami kitesz 5.692 forint, 2¹/₂%-ot = 2250 frtot fizetnek a törzsrésztvények után osztaléknak, a fenmaradó 351 frtot pedig az 1898. üzleti év számlájára viszik át. Végül a közgyűlés Pető Vilmos és Ullmann Vencel Jeközött igazgatósági tagokat — Lenárd Ernő felszólalása után — igazgatósági tagoknak újból megválasztotta.

Évzáró vizsgálatok. Az állami főgymnasiumban az évzáró vizsgálatok a következő napokon fognak megtartatni: junius 11. d. u. 2—3 óra protest. vallástan. 16. d. e. 8-tól I—IV. oszt. román. kath. vallástan. 18. d. e. 8-tól II. oszt. magyar, latin s III. oszt. latin, német. 19. d. u. 2-től I—IV. oszt. izrael. vallástan. 20. d. e. 8-tól I. oszt. földrajz, számtan és rajz. geometria s a IV. oszt. latin, német. 21. d. e. 8-tól II. oszt. földrajz, számtan és rajz. geometria s a III. oszt. magyar nyelv és történelem. 22. délelőtt 8-tól I. osztály magyar nyelv és latin nyelv s a IV. oszt. természetrajz, algebra és rajz. geometria. 23. d. e. 8-tól I—IV. oszt. ének s d. u. 5-től I—IV. oszt. tornaverseny. 24. d. e. 8-tól III. oszt. fizikai földrajz, számtan s rajz. geometria s a IV. oszt. magyar nyelv és történelem. A magán vizsgálatok junius 16. és 17-én lesznek. Ez évzáró vizsgálatokra a szülőket, tanügybarátokat és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

A sümegi iskolaszék Eitner Sándor elnök elnökle alatt tartott gyűlésén tudomásul vette Kocsiss Károly faiskola kezelőnek jelentését a faiskola állapotáról s a jentést alapján Kondor József városbíró megbizta, hogy a faiskola területén egy hajlékot mielőbb állíttasson fel, melynek költségeit a képviselőtestület egyik előző gyűlésében már megszavazta. A faiskolát kezelő bizottságot Kondor József gondnokkal kibővítették. Az 1893. évi XXVI. t.-c értelmében az elemi iskolai tanítóknak járó 50 frtos korpótlék folyóvá tétele tárgyában a közigazgatási bizottság végzése alapján az iskolaszék a képviselőtestületet megkérési. Az óvó bizottság tagjává Mild Mihály, Kondor József, Eitner Zsigmond, Talabér Károly, Bánfi Alajos iskolaszéki tagok, továbbá Darnay Kajetánné, Epstein Vilmosné és Székely Gusztávné a sümegi nő-egyesületek tagjai közül megválasztattak.

A gabonau-sora ellen. A földmivelésügyi miniszter az összes gazdasági egyesületekhez és gazdákörökhöz a következő leiratot bocsátotta ki: „Némely vidéken oly ügyenkők és helybeli üzérkedők működnek, kik a kisebb gazdákat otthonukban keresik fel s azok tájékozatlanságát felhasználva, a termést gyakran olesó áron előre megveszik, a megállapított vételár egy részét kiifizetik s ez előleg és a szállítandó termény értéke erejéig váltót, vesznek, vagy a kisgazdával általa nem értett okiratot állíttatnak ki. Ezek az üzelmek igen sok keserűség okai, sőt nem ritka esetben egyes kisgazdák tönkretűnését eredményezik. Ezen visszaélések meggátolása céljából kívánatosnak tartom, hogy ez egyesület rendelkezésére álló eszközökkel az érdekörébe tartozó gazdaközönség figyelmét s vizsgálataikra felhívja, — világosítsa fel az ügyleteknél használt szokások és ismert fogásokról, s figyelmeztesse az érdekelteket arra, hogy ha vételiügylet az uszorakölésön elpalástolására használtatik fel, az uszoravétség miatt a kir. bíróságnál feljelentést tegyenek. Egyben figyelmébe ajánlom az egyesületnek, hogy az 1883. évi XXV. t.-c. 10 ik §-a szerint a közigazgatási bizottság felterjesztésére az igazságügyminiszter ur elrendelheti, hogy az uszoravétség miatt az eljárás hivatalból indíttassék meg. Ha tehát valamely vidéken az uszoravétség gyakori elkövetésének jelenségei mutatkoznak, helyesen fog az egyesület eljárni, ha a közigazgatási bizottságnál kezdeményező lépést tesz az igazságügyminiszter ur intézkedésének kikérése iránt.“

A zala-egerszegi női kereskedelmi szaktanfolyamon az év végi írásbeli vizsgálatot május hó 25., 27. és 28.,

a szóbeli vizsgálatot pedig június hó 4-én tartották. A szóbeli vizsgálaton a vallás- és közoktatásügyi miniszterium képviselőjében biztosként s egyúttal, mint a vizsgáló bizottság elnöke, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő vett részt; a kereskedelemügyi miniszterium részéről Kirchnopf Frigyes, a soproni kereskedelemi- és iparkamara titkára, volt a biztos. A szóbeli vizsgálatot megelőzőleg tartott előértekezleten megállapította a tantestület az írásbeli dolgozatok végeredményét, melyhez képest a tanfolyam összes hallgatója szóbelire bocsátott. A szóbeli vizsgálaton a kereskedelmi kört Deutsch Ferenc alelnök, Büchler Jabab választmányi tag, Breisach Samuel, mint a kereskedő tanonciskola felügyelő bizottságának elnöke, képviselte. A szóbeli vizsgálat befejeztével a tantestület megállapította minden egyes tantárgyból a jegyeket. A biztosokat a végeredmény teljesen kielégítette, amennyiben a szaktanfolyam összes hallgatói sikerrel tették le a vizsgálatot s a 25 hallgató közül öten tiszta jeles osztályzatot kaptak. A tanfolyam hallgatói voltak: Berger Paula, Büchler Klementin, Büchler Szipónia, Erdősi Szelin, Feleki Margit, Freisager Vilma, Fuchs Malvin, Goldner Ilona, Grész Elza, Grünvald Kata, Hám Teréz, Hörömpöly Irén, Kocsiss Janka, Klein Antonia, Kovács Erzsé, Kovács Iza, Maylender Janka, Megyessy Mariska, Pirity Jozefin, Schmidt Irma, Thassy Ilona, Török Irén, Udvardy Ilona, Weisz Ilona, Weisz Gizella.

Meghívó. Zala-Eggerszeg hegyközség 1898. évi június hó 12-én d. e. 9 órakor a városház tanácsstermében rendes közgyűlést tart, melyre minden hegyközségi birtokos tisztelettel meghívatik. Zala-Eggerszeg, 1898. május 24-én. Dr. Czinder István sk. hegybíró. A közgyűlés tárgyai a következők: 1. Helyetteshegybíró választása. 2. A Szentháromság szőlő és kápolnának a város kezelésé alá leendő átadása, minthogy a Szentháromság alapot ugys a város kezeli. 3. Pénztárnoknak 1897/98. évről, a számvizsgáló bizottság által megvizsgált és megfelelő záradékkal ellátott számadása és a hegyközségi járulékok behajtásának az 1894. XII. t. c. 67. §-a értelmében a városi hatóságra leendő átruházása. 4. Az 1898/99. évi költség előirányzat. 5. A telepedési díjakból befolyó összegek hova fordítása. 6. Netáni indítványok.

Tanító gyűlés Alsó-Domboran. Lapunk zártakor vesztünk értesítést a perlaki és csáktornyai politikai járást magában foglaló muraközi tanítói járásköri gyűléséről, melyet f. hó 2-án A.-Domboruban tartottak. A Zimmermann Ferenc alsó-domborúti róm. kath. lelkész által elmondott mise után az ottani községi iskola egyik nagyobb tantermében gyűlt a közel száz főből álló társaság. Menesey Károly járásköri elnök tartalmas, lelkes beszéddel üdvözölte a kör tagjait, különösen a gyűlésre megjelent dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos vármegyei tanfelügyelőt s a többi vendéget. Melegen emlékezett meg Jeney Gusztáv járásköri elnökről, akit a közgyűlés indítványára a járáskör tiszteletbeli elnökévé választott. A kir. tanfelügyelőnek az üdvözlésre mondott beszéde után Zrínyi Károly, a csáktornyai tanítóképző intézet tanára, tartott egy mindenkit magával ragadó szónoklatot szabadságunk újjázületésének ötvenéves emlékeztéről s a muraközi tanítóknak magatartásáról. Brauner Alajos hodosáni állami elemi iskolai igazgató az egységes tanítóképzésről tartott felette érdekes szabad előadást. A jelenlevők jegyzőkönyvileg fejezték ki elismerésüket a valóban lebilincselő szép két előadásért. — Gyűlés után az egész társaság Hirschler Miksa miniszteri iskolalátogató vendége volt ebédre, amelyen számos lelkes felköszöntőt mondtak.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Szedenik Géza zala-eggerszegi törvényszéki díjnokot a zala-eggerszegi, Sente Sándor veszprémi törvényszéki díjnokot a sümegi kir. járásbírószághoz irnokká nevezte ki.

Zárvizsgálatok. A zala-eggerszegi m. kir. állami elemi fiú- és leányiskolánál az 1897/8. tanévi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak: a) *A vallásból:* Június hó 11-én d. e. 10—12 óra közt tartatik az összes helvét és ágostai hitvallású tanulók hittanvizsgálata. 13-án d. e. a róm. kath. I. II. és III. fiúosztályu és az összes izraelita fiú-növendékeké, 13-án d. u. a róm. kath. I. II. leányosztályu és az összes izraelita leány-növendékeké. 14-én d. e. a róm. kath. tanulóké a IV. V. VI. fiúosztályokban, 14-én d. u. a róm. kath. tanulóké a III. IV. V. leányosztályokban. 18-án d. e. 8 órakor az olakúvárosi róm. kath. növendékeké. b) *Az általános tantárgyakból:* 15-én d. e. a II. fiúosztályban. 16-án d. e. az I. vegyes osztályban. 16-án d. u. az I. leányosztályban. 17-én d. e. a IV. b) fiúosztályban. 17-én d. u. a IV. V. leányosztályban. 18-án d. e. az olakúvárosi iskolában (9 órakor). 20-án d. e. az V. VI. fiúosztályban. 20-án d. u. a II. III. leányosztályban. 21-én d. e. a IV. a) fiúosztályban. 21-én d. u. a III. IV. leányosztályban. 22-én d. e. a II. III. fiúosztályban. 22-én d. u. a II. leányosztályban. 23-án d. e. a III. fiúosztályban. 24-én d. e. az I. fiúosztályban. 29-én „Te Deum“ tartatik és az évi Ertesítők“ osztatnak ki. Zala-Eggerszeg, 1898. május 28-án. Az igazgatóság.

Egyesületi számadások. Vettük a zala-eggerszegi Nő-egyletnek és a zala-eggerszegi Chanuka-egyletnek 1897-ik évről, valamint a zala-eggerszegi népkönyhának az 1897/8-ik évről egybeállított, az illetékes számvizsgáló bizottság által megvizsgált és helyesnek talált számadásait. A *Nő-egyletnek* pénztármaradványa volt az 1896-ik évről 128 frt 20 kr.; bevétel havi díjakból 459 frt 61 kr., beirattási díjakból 2 frt, borszolya gyűjtésekből 34 frt 86 kr., templomi adakozásokból 18 frt, takarékpénztári betétből kivétel 50 frt, adakozásokból 228 frt 20 kr. s így összesen 920 frt 87 kr. Kiadások: havi díjak munkaképtelen szegényeknek 376 frt 20 kr., iskolai díjazások szegény gyermekeknek 101 frt 20 kr., szegények rendkívüli segélyezésére 172 frt 60 kr., betegeknek és betegágyasoknak 6 frt, nyomtatványokra 3 frt 50 kr., takarékpénztárba betét könyvre elhelyeztetett 100 frt, pénztár készlet az év végén 161 frt 37 kr. A vagyonkimutatás szerint a nőegylet vagyon: pénztár készlet 161 frt 37 kr., takarékpénztári betét 1.075 frt 15 kr., sorsjegyekben 678 frt s így az egylet összes vagyon 1.914 frt 52 kr. A *zala-eggerszegi Chanuka-egylet* 1897-ik évi bevétele: pénztármaradvány 5 frt 30 kr.,

tagsági díjakból befolyt 83 frt 65 kr., a takarékpénztárba elhelyezett tőkekből kivétel 147 frt, adakozásokból befolyt 141 frt 70 kr s így az évi összes bevétel 377 frt 65 krt tesz. Kiadás: felruházásokra 145 frt 73 kr., egyleti szolga fizetés 30 frt, nyomtatványokra 6 frt 90 kr., a takarékpénztárba elhelyeztetett 190 frt, pénztármaradvány az év végén 5 frt 02 kr. A vagyonkimutatás szerint pénztármaradvány 5 frt 02 kr., takarékpénztárba elhelyeztetett 203 frt 50 frt, az egyesület összes vagyon 208 frt 52 kr. A *zala-eggerszegi népkönyha* pénztári kimutatása szerint pénztármaradvány volt 1896/7-ik évről 62 frt 86 kr., a takarékpénztárba elhelyezett tőke kamata 17 frt 44 kr., a takarékpénztárba elhelyezett tőke kamata 17 frt 44 kr., adakozásokból befolyt 504 frt 53 kr., összesen 639 frt 23 kr. Ebből kiadás: a takarékpénztárba betéttel 68 frt 74 kr., nyomtatványokra 2 frt, 136 ebédért diákok részére 1897. május és június hónapban 54 frt 40 kr., 1897. decemberben 690 ebédért 106 frt 20 kr., 1898. januárban 638. ebédért 114 frt 84 kr., februárban 625 ebédért 112 frt 50 kr., márciusban 652 ebédért 117 frt 36 kr., áprilisban 312 ebédért 56 frt 16 kr., pénztármaradvány 7 frt 03 kr. A vagyonkimutatás szerint a népkönyha vagyon: pénzkészlet 7 frt 03 kr., takarékpénztárban elhelyezve van 1.042 frt 54 kr. s így összesen 1049 frt 57 kr.

Méhtenyészési előadások. Az állami méhtenyészési szaktanárok június hónapban az ország különböző helyén tartják szakelőadásukat. Vármegyénk területén Abaffy József, a második kerület szaktanára f. hó 13-án Balaton-Füreden a szeretetházánál, 14-én Tihanyban, 15-én Kővágó-Örsön, 16-án Tapolczán, 17-én Sümeghen, 18-án Zala-Szent-Gróthon, 19-én Zala-Ápátiban és 20-án Zala-Szent-Mihályon tart szakelőadást.

Magánvizsgálatok. A zala-eggerszegi polgári fiúiskolánál az 1897/8-ik tanév végi magánvizsgálatok június hó 23-án, míg a polgári leányiskolánál június hó 25-én tesznek és pedig mind két napon délelőtt az írásbeli és délután a szóbeli vizsgálat.

Neu-magyarosítás. A m. kir. belügyminiszter Neubrun Nathaniel zala-eggerszegi lakos vezetéknévének „Nádasdi“-ra kért átírtóztatását megengedte.

Országos vásár idejének megváltoztatása. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Sümeghen július 2-ára eső országos vásár ez évben kivételesen július 4-én s a f. évi november hó 14-ére eső országos vásár f. évi november hó 21-én tartassék meg.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénkben május hó 29-én: Kühkkór: Dobri 20 udvar, Kerka-Szt-Király 21 udvar, összesen 2 község 41 udv. **Sertésvész:** Alsó-Kustány 1 pta, Alsó-Rajk 1 udvar, Aszófő, Bucsa Szt-Tamás, Gyülevész 9 u., Hidvég, Keszthely, Kis-Görbő, Mura-Vid 5 u., Nagy-Horváth 6 u., Örvényes, Rátka 1 u., Tapolca, Tihany, Zsitkóc, összesen 15 község.

Közgazdaság.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazione Generali) f. é. április hó 12-én tartott 66-ik közgyűlésen terjesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 410.815,677 korona 60 fillérrel tettek ki és az év folyamán bevett díjak 17.282,135 korona 40 fillérrel rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8.225,896 korona 36 fillérrel 106.055,417 korona 10 fillérrel emelkedett.

A tűz- és szállítmány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 26.059,779 korona 92 fillér volt, miből 11.054,256 korona 32 fillér viszontbiztosításra fordítottat úgy, hogy a tisztadíjbevétel 15.005,523 korona 60 fillérrel rugott, mely összegből 12.079,205 korona 16 fillér, mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitétték át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 68.189,768 korona 38 fillérrel tesznek ki.

Károkat a társaság 1897-ben 24.466,461 korona 76 fillérrel folyósított. Elhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 606.962,236 korona 46 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 113.406,607 korona 41 fillér esik, mely összeget a társaság 170 141 káresetében fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14.769,224 korona 48 fillérrel rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamirányozására alakított tartalék mely az 1.560,000 korona külön tartalék, ugy szintén az évi nyereségből kiharított 44.315 korona 04 fillérrel 9.359,224 korona 48 fillérrel emeltetett fel úgy, hogy az most az 1897. évi december 31-én meglévő értékpapírok értékének éven 10%-ának felel meg, továbbá fel-említendő még a 160.000 koronára rugó kates követelések tartaléka. — Ezeknek kívül fennáll még egy 400.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatlat esetleges csökkenést kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve az idei áttalások folytán 132.348,020 korona 60 fillérrel 143.645,142 korona 28 fillérrel emelkedtek, melyek követeléseképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	23.510,126	korona 14 fillér
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	12.499,795	" 64 "
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	568,842	" 06 "
4. Értékpapírok	94.373,963	" 44 "
5. Tárca váltók	811,139	" 70 "
6. A részvényesek biztosított adósevelei	7.350,000	" — "
7. Bankoknál levő, rendelkezésre álló követelések	4.165,607	" 26 "
8. Készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	365,668	" 04 "
	143.645,142	korona 28 fillér

Ezen értékekkel több mint 36 millió korona magyar értékre esik.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok- és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek. Henneberg G. selyemgyárai (es. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **UDVARDY IGNÁC.**

Arany Bárány szálloda. MŰFOGÁSZATI TEREM Zala-Eggerszegen Arany Bárány szálloda 2. sz. Dentist WELLNER GYULA műfogász.

Ajánlja magát mint specialista a szájjpadlás nélküli fogsorok készítésében. Ez arany alapon készül, a szájjban semmi kellemetlenséget nem okoz, rágásra és beszédre a valódi fogaktól el nem üt.

Régi darabok átalakíthatók. Minta darabok megtekinthetők.

Műfogak: Arany, Celluloid és Kaucsuk alapon.

I Jótállás mellett!

Jutányos árak.

Tarozkodás június hó 20-ig.

Rendelés 9—12-ig, 2—6-ig.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olesó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt mert dús szénsavtartalmánál fogva, specíficus óvoszer is a tífus, cholera és a gyermek tífus-szerű tavaszi nyári hasmenés ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hat be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegéseinek pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hügyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V. Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

CSEPLŐGÉP ELADÁS.

Igen jutányos áron eladó egy **biztonsági járgány**

két lőerejű; hozzá

cséplőgép

dobbal, szalmarézóval és rostával, szóval egész felszereléssel együtt.

Cim meg tudható a „ZALAMEGYE“ kiadóhivatalában.

Szóló tulajdonosok figyelmébe!

Ajánlom levél penész ellen való védekezésre kitűnőnek bizonyult és mérvadó tekintélyektől elismert **NUMA DUPUY-féle**

Anti-Peronospora

poromat.

Egy csomag ára 30 kr., tartalma megfelel 100 liter viznek és így tekintve hasonlíthatlan biztosabb hatását, a nehezen szabályozható rézgálic oldatnál, tetemesen olcsóbb is annál.

Kapható: **GYARMATI VILMOS** fűszer és csemege üzletében ZALA-EGERSZEGEN.

Numa Dupuy és Társa Becs.

Arany Bárány szálloda.

Arany Bárány szálloda.

Anti Peronospora

Anti Peronospora

KÖZSÉGI- ÉS KÖRJEGYZŐ URAK FIGYELMÉBE!!!

Több oldalról hozzám érkezett felszólítás folytán 56 év óta fennálló könyvnyomda üzletemet

nyomtatványraktárral

bővítettem ki.
Raktáron tartok minden közhasználati nyomtatványt.

Az ép most megjelent új minta „Tan-és óvoda köteles gyermekek összeírása” is nálam kapható.

Készletben nem levő nyomtatványokat 24 órán belül elkészítetek!!

B. megkeresést és pártfogást kér

tisztelettel

Özv. Tahy Rozália

nyomdatulajdonos.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására juttatni, hogy Z.-Egerszegen a Keresztutca 10-ik szám alatt levő műhelyünkkel kapcsolatban egy

asztalos és kárpitos butorraktárt

nyitottunk, amelyben nagy választékban tartunk saját készítésű butorokat.

Főterekvésünk lesz pontos kiszolgálás, szilárd és tartós munka, jutányos árak mellett a közönség bizalmát kiérdemelni.

Azban a reményben, hogy a nagyérdemű közönség új vállalatunkat szives támogatásába részesíti, maradtunk kiváló tisztelettel

Zala-Egerszeg.

Péterfi Sándor

épület és butor asztalos, 1888. pécsi kiállításon arany éremmel és az ezredévi kiállításon elismerő okmannyal kitüntetve, és társa

Báder Pál

kárpitos mester.

- A ki komoly és előkelő hangu lapot akar járattatni.
- A ki az okos nemzeti politika hívének vallja magát.
- A ki szereti az újságban is a szép stílust és jó ízlést.
- A ki a szépirodalomnak java termékeit akarja olvasni.
- A ki a humor és szellem termékeiben akar néha gyönyörködni.
- A ki mindenről jól és mindig korán akar értesülni lenni.
- A ki nem barátja a frázisoknak, de az érett és komoly politikai cikkeknél.
- A ki minden ízében modern újságot akar járattatni.
- A ki óhajtja a szabadelvűség fokozatos fejlődését és a magyarság erősödését.
- A ki nem barátja a személyi kultuszoknak és megveti a személyes támadásokat.

Az ízessen elő az

ORSZÁGOS HIRLAP

című újságra, mely Budapesten jelenik meg, naponta 16-32 oldal terjedelmében és melynek főszerkesztője

MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Előfizetési ára:

Egy hóra 1 frt 20 kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.

Kiadóhivatal: Budapest, József-körút 65. sz.

2474
kig. 898.

Pályázati hirdetmény.

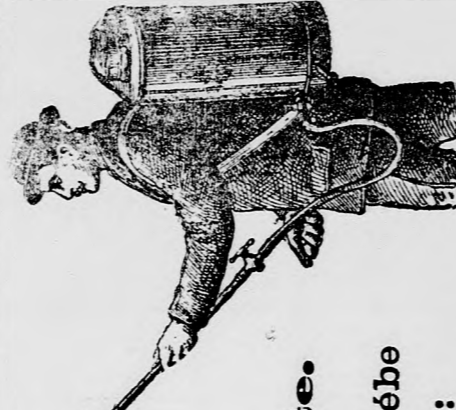
Zala-Egerszeg város tanácsa, az üresedésbe jött városi első irtóki, esetleg az előléptetés folytán megüresülő egy kisebb javadalmazású irtóki állásra is ezennel pályázatot hirdet.

Az első irtóki állással 500 frt fizetés és 100 frt lakpénz, az előléptetés következtében netán betöltendő és kisebb járandósággal egybekötött irtóki állással pedig 450 frt fizetés és 100 frt lakbér jár.

Felhívtnak a pályázni óhajtók, hogy folyamodványaikat a városi képviselő testülethez címezve, képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelten, 1898. évi június hó 11-ik napjának délelőtti 8 1/2 órájáig a városi polgármesternél annál inkább benyujtsák, mert később érkezettek figyelembe vételét nem fogadják.

Zala-Egerszeg, 1898 június 1-én.

Botfy Lajos,
polgármester.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

AZ ADRIANCE, PLATT és Co.
now-yorki gyár világhírű
világhírű gyár világhírű

„ADRIANCE”
peronospora-irtó-
képekő, marokrák arató-
és fűkaszáló-gépeinek
magyarországi kizárólagos képviselője.

Minden a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint:

vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.

legújtanosabb beszerzési forrása.
A szövetkezet alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTESÍTŐ”-t bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Több mint 50 év óta
sikeresen használtatik

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS ÉS AZ ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentúl is
Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban
készül és megrendelhető.

Szeplőket
és
májfoltokat,
valamint az összes
bőrtisztítási-
gokot
biztosan eltávolít

- 1 tégely valódi Spitzer kenőcs . . . . . 35 kr.
- 1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . . . 40 kr.
- 1 darab valódi Saluator-szappan . . . . . 50 kr.
- 1 doboz valódi lyoni-rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt.
- 1 doboz kézpaszta . . . . . 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kéri a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Hévízi gyógyfürdő.

(Keszthely vasuti állomás.)

Kénes-Hévíz (május 1-től szeptember végeig) iszapkorpával.

Világszerte ismeretes fürdő. Gyógyulást nyújt csúsz, köszvény, csontizület és közbántalmaknál, csonttörés, csontszű, Neuralgia (Ischiás), görvélykór stb. esete né, amelyek eddig sehol sem voltak gyógyíthatók.

Masírozás, masírozó terem a hozzá érő masírozóval.

Ujonan épült gyógyház (Cursalon).

Prospektust kívánatra ingyen

küld a fürdőigazgatóság.

Bozzay Pál

hévízi fürdő-bérlet,

Még csak néhány napig.

Huzás már 1898. évi június hó 30-án.

Magy. kir. jótékonycélu osztálysorsjáték

főnyeremény 150,000 korona.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona.

Sorsjegyek a 2 frtért kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi sós- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyarúló közegnél.

Budapesten, 1898. április hó.

Magy. kir. lottó-igazgatóság.

Igen praktikus utazáskor. — Nélkülözhetetlen kis használat után.
Orvosrendőrileg megvizsgálva.
(Bizonyítvány Bécs, 1897. jul. 3.)

Sarg's Kalodont

A legjobb és legolcsóbb

FOGTISZTÍTÓ SZER.

A szájak kiöblítése pusztán fog- vagy szájvízzel nem elegendő a fogak tökéletes tisztántartásához. — E célból fogtisztító szernek használata válik szükségessé.

Mindenütt kapható.

SZIVATTYÚKAT

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz, jargány és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET

városi, községi gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büszmentesen működő pócegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánlja

BUDAPESTI SZIVATTYÚ ES GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZIÚT 45.

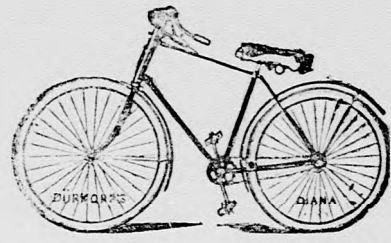
Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Fzen hirnevés háziszser ellentállt az idő megpróbálásának. mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzölésként alkalmaztatik küszvényél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyaktorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

A Dürkopp-féle Diana-kerékpárok

felülmúlhatatlanok szilárdságukban, eleganziájukban és könnyű járásukban!
Az 1898-iki, több újítással ellátott minták megtekinthetők a képviselőségénél:

KOVÁCS FERENCZ (Albrich József utóda)
SZOMBATHELY, Király utca 11. szám.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
ASSICURAZIONI GENERALI Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghez. Életbiztosítási ág (1897.)

KIADÁS.	korona		fil.		BEVÉTEL.	korona		fil.	
	korona	fil.	korona	fil.		korona	fil.	korona	fil.
I. Kárfizetések (a kárfizetési költségekkel együtt):	632790	40			I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:	6630122	78		
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2943376	18	9270466	58	1. Díjtartalek levonva a viszontbiztosítók részét	2625000	88	11406443	00
2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét					2. Tökésített nyereségtartalek	2071320	88		
3. Értékpapírok arfolyamtartaleka					3. Értékpapírok arfolyamtartaleka	80000	—		
4. Kétes követelések tartaleka					4. Kétes követelések tartaleka				
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térít-ményeit):					II. Függő károk tartaleka a múlt évről (levonva a viszontbizto-sítók részét):	814837	48		
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesea töltesítve)	1742037	30	3494118	46	1. Tűzbiztosítás	805875	96	1621705	41
2. Jutalékok	1752081	16	1045746	70	2. Szállítványbiztosítás	1002	—		
3. Folyó igazgatási költségek					3. Jégbiztosítás				
4. Adók és illetek					III. Díjbevételek (levonva a törleéseket):				
III. Leírások és egyéb kiadások:	6823	15			1. Tűzbiztosítás	Kor. 17.168.485-26	10221310	48	
1. Leírások kétes követelésekre	151820	32	158643	50	le: viszontbiztosítás	6.947.174-78	3622380	68	13843621
2. Egyéb kiadások, jutalék és kamat a hivatalkók ellátási penzfárába					2. Szállítványbiztosítás	Kor. 7.729.462-22			
IV. Tartalek függő kárhoz:	931473	18			le: viszontbiztosítás	4.107.081-54			
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1331830	—	2264291	18	V. A tőkebefektetések hozadéka:				
2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	988	—			1. Kölcsön- és leszámítolási kamat, továbbá hitelintézetek-nél és takarékpénztáraknál eszközölt betétek kamata	80928	70		
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					2. Értékpapírok kamata	376046	56	5.9096	06
1. Díjtartalek	6136673	26			3. Ingatlanok tiszta hozadéka	102720	80		
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6973265	04			V. Egyéb bevételek:				
b) Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbizto-ítók részét	2625000	—			1. Kötvény illetek	1120084	28		
2. Tökésített nyereségtartalek	2418455	52	12096720	56	a) Tűzbiztosítás	41748	16	1161532	44
3. Értékpapírok arfolyamtartaleka	80000	—	609916	42	b) Szállítványbiztosítás			347134	04
4. Kétes követelések tartaleka					2. Könyvszerű árfolyam nyereség értékpapírokon				
VI. Évi üzleti nyereség			289.9903	40					
Összesen					Összesen			28939935	40

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1897.)

KIADÁS.	korona		fil.		BEVÉTEL.	korona		fil.	
	korona	fil.	korona	fil.		korona	fil.	korona	fil.
I. Értékesítések és járadékok fizetése:	5246362	32			I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:	9375878	98		
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1116374	98	6659682	66	1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	4013641	76		
2. Elelési esetre szóló biztosítások, levonva a viszont-biztosítók részét	296945	36			2. Díjtartalek a kamatból esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	24000	—		
3. Járadékfizetések					3. Külön tartalek a kamatból esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	9255000	40		
II. Fizetések visszavásárolt könyvényekért, levonva a viszont-biztosítók részét			1569651	06	4. Tökésített nyereség-tartalek	563888	40		
III. Összesen			329779	82	5. Értékpapírok arfolyamtartaleka és kiegészítő tartalek	80000	—		
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térít-ményeit):					6. Kétes követelések tartaleka	1693819	68	10755228	82
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesea töltesítve)	1120806	26			7. A biztosítottak osztalekalapja				
2. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesea töltesítve)	1257111	78			II. Függő károk tartaleka a múlt évről (levonva a viszont-biztosítók részét):			1012800	60
3. Folyó igazgatási ügyek	397657	34	2919435	08	III. Díjbevételek:				
4. Beluglasi jutalékok	143850	70	313154	10	1. Halál esetre szóló és vegyes biz-tosítások	15.882.870-08	15134170	24	
5. Orvosi költségek					levonva a viszontbiztosítási díjat	748.699-84			
6. Adók és illetek					2. Elelési biztosítások	944.068-62	935719	06	
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kétes követe-lesekre és ingatlanra			20210	26	levonva a viszontbiztosítási díjat	8.356-56	455385	70	16575079
VI. Függő károk tartaleka:	832426	10			3. Járadékfizetések				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	337352	02	1181205	46	IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
2. Elelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	11427	34			1. Kölcsön- és leszámítolási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	25607	38		
3. Járadékfizetések					2. Könyvszerű adott kölcsönök kamatai	537488	76		
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					3. Jelzálogkövetés kamatai	296738	80		
1. Díjtartalek					4. Értékpapírok kamatai	3488974	54	49.8422	65
a) Haláles. szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 89.013.234-70		101280454	54	5. Ingatlanok tiszta hozadéka	58937	29		
b) Elelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	9.245.211-18				V. Egyéb bevételek:				
c) Járadékfizetések	3.022.008-66				1. Kötvényilletékek	290742	02		
2. Díjbevételek					2. Könyvszerű árfolyamnyereség értékpapírokon	129955	52	1563107	54
a) Haláles. szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 4.109.032-22		4374962	56					
b) Elelési biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét	265.930-34				Összesen			131894638	64
3. Külön tartalek a kamatból esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	400000	—							
4. Tökésített nyereség-tartalek	2625000	—							
5. Értékpapírok arfolyamtartalek és kiegészítő tartalek	6896453	92	117042635	56					
6. Kétes követelések tartaleka	80000	—	1831884	64					
7. A biztosítottak osztalekalapja	1385764	54							
VIII. Évi üzleti nyereség			131894638	64					
Összesen					Összesen				

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1897. december 31-én.

FOLYÓ SZÁM	A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN		FOLYÓ SZÁM	A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN		
		korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.			korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	
1	A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	367000	—	367500	—	735000	—	1	Alapítók	5250000	—	5250000	—	10500000	—	
2	Ingatlan birtok	—	—	1315000	—	1315000	—	2	Tökésített nyereségtartalek	2625000	—	2625000	—	5250000	—	
3	a) Városi ingatlanok	—	—	2135000	—	2135000	—	3	Tartalékalap az értékpapírok arfolyam ingado-zásának felelőssége	2418455	52	5336453	92	7754909	14	
4	b) Mezőgazdasági birtokok	2513200	—	9.31-2	85	9.31-2	86	4	b) Kiegészítő tartalek	1560000	—	1560000	—	1560000	—	
5	Építés alatt álló intézeti ház Milanóban	—	—	13499.95	64	12499.95	64	5	Tartalékalap kétes követelések felelőssége	80000	—	80000	—	160000	—	
6	Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire	—	—	6873773	28	6873773	28	6	a) Díjtartalek folyó biztosításokra az A mérlegben	6973265	04	—	—	6973265	04	
7	Kamatok jelzáloglag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra	56842	06	8460826	46	8529268	52	7	Díjtartalek folyó biztosításokra a B mérlegben	—	—	101280154	54	101280154	54	
8	Kölcsönök értékpapírokra	8983415	28	533411	46	9516826	74	8	b) Díjtartalek a B mérlegben	—	—	4374962	56	4374962	56	
9	Allam- és más értékpapírok	248306	24	—	—	248306	24	9	c) Külön alap a kamatból esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—	—	400000	—	400000	—	
10	Folyó kamatok	811139	70	—	—	811139	70	10	Tartalek függőben levő kárfize-tésekre az A mérlegben	2264291	18	—	—	2264291	18	
11	Válók a társaságban	—	—	171957	36	4165607	26	11	a B mérlegben	—	—	1181205	46	1181205	46	
12	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és ta-karékpénztáraknál	395649	90	—	—	395649	90	12	Osztalekalap az életbiztosításban nyereménynyel biztosítottak javára	—	—	1385764	54	1385764	54	
13	cs. penzeslet az intézet igazgatóságánál és tőkénél	852839	76	61721	98	914561	74	13	A hivatalkók ellátási penztárának vagyona	1655917	64	—	—	1655917	64	
14	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	743359	78	48123	40	791483	18	14	Jelzáloghitelzők	—	—	97599	90	1769919	90	
15	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	2918190	78	490748	06	3408938	84	15	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	1672319	10	6000	04	1678319	14	
16	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—	—	2261618	01	2261618	01	16	Egyenleg a B mérleg folyó számláján	2261618	01	4856	04	2266474	05	
17	Adósság különböző címek alatt	94123	64	53107	84	99234	48	17	Hitelezők különböző címeken	351330	02	3955	78	355285	80	
18	a) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	3311564	04	4587.68	08	7899032	12	18	Betétek kezesség és biztosíték gyanánt	3311564	04	4587368	08	7899032	12	
19	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	6000	—	—	—	6000	—	19	Gidoni alapítvány	10948	86	—	—	10948	86	
20	c) Besso József alapítvány	12000	—	—	—	12000	—	20	Girard alapítvány	9955	—	—	—	9955	—	
21	d) Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	21	Goldschmiedt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	
22	Bürokrat és vasszekrények a társaság összes hi-vatalaiban, csegtáblák, papír- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—	22	Besso József alapítvány	12000	—	—	—	12000	—	
23	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—	23	Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	
24		—	—	—	—	—	—	24	Nyeresség előírás (A mérleg)	kor. 3.552-26				355226		
25		—	—	—	—	—	—	25	Nyeresség az évi üzletből	609.916-42	613468	78	1831884	64	2445353	42
Összesen			29605844	18	129999.05	46	30905843	64	Összesen	29606844	18	129999605	46	309066449	64	

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Dr. Levi J., Gróf Papadopol Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunat.
Hegedüs Sándor, igazgató. A vezérigazgató: Richetti Odón. Magyarországi vezérigazgató: Steinhardt, Póór.